

พริก (*Capsicum annuum* L.) พันธุ์เคยูพีแพค 491 (KU-PEPAC491)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่   เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์   02-579-5548

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พริกพันธุ์เคยูพีแพค 491 เป็นพริกดับเบิลแฮพลอยด์ (โครโมโซม 2 ชุด) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งจากผลการดำเนินงานวิจัยเรื่อง การสร้างสายพันธุ์ดับเบิลแฮพลอยด์ของพริก จากการศึกษาสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และโครงการวิจัย เรื่องการศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาและลักษณะสำคัญทางการเกษตรของพริก ประชากรดับเบิลแฮพลอยด์เพื่อการพัฒนาสายพันธุ์ จากการศึกษาสนับสนุนทุนวิจัย โดยศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีชีวภาพเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม งานวิจัยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 - ปัจจุบัน (ตั้งแต่เริ่มดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างสายพันธุ์พริก) พริกดับเบิลแฮพลอยด์ พันธุ์เคยูพีแพค 491 พัฒนาสายพันธุ์มาจากการเพาะเลี้ยงอับละอองเรณู (anther culture) ของพริกลูกผสมชั่วที่ 1{F₁ (CA500XCA2106)} ระหว่างพริกสายพันธุ์ CA500 (ลักษณะผลคล้ายพริกหยวก) เป็นพันธุ์แม่ กับพริกสายพันธุ์ CA2106 เป็นพันธุ์พ่อซึ่งมีคุณสมบัติเด่นคือต้านทานต่อโรคใบด่างที่มีสาเหตุจากเชื้อ CMV (Cucumber Mosaic Virus) ที่ผ่านการประเมินความต้านทานโรคโดย ดร. สุจินต์ ภัทรภูวดล ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งพริกทั้งสองพันธุ์นี้ได้รับความอนุเคราะห์เมล็ดพันธุ์จากศูนย์วิจัยและพัฒนาพืชผักเขตร้อน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จากนั้นจึงนำพริกลูกผสมชั่วที่ 1 {F₁ (CA500XCA2106)} มาเพาะเมล็ดและออกปลูกในเรือนปลูกพืชทดลองเพื่อเก็บอับละอองเรณูมาเพาะเลี้ยงในสภาพปลอดเชื้อและชักนำให้เกิดต้นในสภาวะที่เหมาะสม ต้นพริกที่เกิดขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบความเป็นสายพันธุ์แท้ด้วยเทคนิคโมเลกุลเครื่องหมาย และตรวจจำนวนชุดโครโมโซมด้วยเครื่องไหลไซโตมิเตอร์ (Flow cytometer) เพื่อคัดแยกระหว่างต้นพริกแฮพลอยด์ (โครโมโซม 1 ชุด) กับพริกดับเบิลแฮพลอยด์ ซึ่งประชากรพริกดับเบิลแฮพลอยด์ที่ผลิตได้นี้เกิดจากการเพิ่มจำนวนชุดโครโมโซมได้เองตามธรรมชาติ (spontaneous chromosome doubling) ภายใต้สภาวะการเพาะเลี้ยงที่เหมาะสมซึ่งพริกประชากรดับเบิลแฮพลอยด์นี้ได้นำออกปลูกในสภาพแปลงทดลองเพื่อศึกษาและเก็บข้อมูลลักษณะทางการเกษตรจำนวน 2 ครั้ง และได้มีการออกปลูกเพื่อให้นักปรับปรุงพันธุ์พืชจากภาครัฐและบริษัทผลิตเมล็ดพันธุ์พืชร่วมคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีลักษณะทางการเกษตรดีและเป็นที่น่าสนใจของผู้คัดเลือกด้วย เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาประกอบกันในการคัดเลือกสายพันธุ์พริกเพื่อใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ต่อไป เนื่องจากพริกดับเบิลแฮพลอยด์เป็นสายพันธุ์แท้จึงไม่จำเป็นต้องผสมและคัดเลือกต้นที่มีความนิ่งของยีนอีก จึงสามารถนำพันธุ์ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช/ประเภท   ชื่อไทย พริก ชื่อวิทยาศาสตร์ *Capsicum annuum* L. วงศ์ Solanaceae พืชผัก
ต้น   ลำต้นตั้งตรง (erect) สูง 75 – 100 เซนติเมตร ทรงกระบอก เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย ลำต้นสีเขียวและมีแถบสีม่วง แตกกิ่งหนาแน่นปานกลาง ลำต้นและกิ่งแขนงมีขนเล็ก ๆ ปกคลุมเล็กน้อย
ใบ   ใบเดี่ยว รูปใบหอก (lanceolate) กว้างเฉลี่ย 9.3 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 20.7 เซนติเมตร ขอบใบเรียบ ผิวใบเกลี้ยง ใบแกมสีเขียวเข้ม ด้านล่างของก้านใบสีม่วงเข้ม

ดอก/ช่อดอก	ดอกเดี่ยว หรือช่อดอก ดอกเป็นรูปกงล้อ (rotate) ก้านดอกห้อยลง กลีบเลี้ยงสีเขียว ขอบจักฟันเลื่อย เป็นคลื่นปานกลาง กลีบดอก 5 กลีบ ยาว 0.5 – 1.0 เซนติเมตร สีขาว โคนกลีบดอกสีม่วง ไม่มีจุดสีที่กลีบดอก ก้านชูอับเรณูสีม่วงเข้ม อับเรณูสีน้ำตาลอ่อน เกสรเพศผู้ไม่เป็นหมัน
ผล/ฝัก	ผลแบบผลมีเนื้อหนึ่งถึงหลายเมล็ด (berry) รูปร่างเรียวยาว (elongate) ห้อยลง งอเล็กน้อย มีลักษณะเว้า (sunken) ยาวประมาณ 11.8 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางของผลประมาณ 2.5 เซนติเมตร ความหนาเนื้อผลประมาณ 0.21 เซนติเมตร น้ำหนักผลประมาณ 23.5 กรัม ปลายผลแหลม (pointed) โคนผลเป็นคอคอด รูปมน (obtuse) ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีแดงเข้ม ไม่มีจุดแอนโทไซยานิน ไม่มีรอยากที่ปลายผล ผิวย่นปานกลาง มีรอยคอดรูปวงแหวนตรงจุดเชื่อมวงกลีบเลี้ยงกับก้านดอก ผลผ่าตามขวางมีลักษณะเป็นลูกฟูกเล็กน้อย ก้านผลยาวประมาณ 3.44 เซนติเมตร
เมล็ด	เมล็ดมีสีเหลืองเข้ม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3.5 - 4 มิลลิเมตร น้ำหนักเมล็ดประมาณ 5.43 กรัม/1000 เมล็ด
ลักษณะอื่นๆ	เป็นสายพันธุ์พริกที่ได้รับการคัดเลือกจากลักษณะทางการเกษตรเป็นอันดับ 4 จากนักปรับปรุงพันธุ์พืชที่มาร่วมทำการคัดเลือกในแปลงทดลอง

พริกพันธุ์เคยูทีแพค 491 (KU-PEPAC491)